

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Κ΄

Η ΕΛΛΑΔΑ ΑΠΟ ΤΟ 1909 ΩΣ ΤΟ 1914:

πορεία

**προς τον αστικό μετασχηματισμό
και την εδαφική επέκταση**

A. ΚΛΕΙΣΤΕΣ Ή ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ (ενδεικτικά παραδείγματα)

Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής

Να βάλετε σε κύκλο το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

1. Η ελληνική οικονομία των αρχών του 20^{ου} αιώνα είχε **μεταπρατικό χαρακτήρα**, δηλαδή:
 - α) στηριζόταν σε επιχειρήσεις των οποίων το κεφάλαιο αποτελούνταν από μετοχές και όχι μετρητά.
 - β) κύριο αντικείμενο δραστηριότητας αποτελούσε ο μετασχηματισμός των πρώτων υλών σε νέα προϊόντα.
 - γ) στην αγορά, ως οικονομική δραστηριότητα, δέσποζε η διάθεση προϊόντων άλλων χωρών.
 - δ) το κράτος, παρεμβαίνοντας στο εμπόριο, εξασφάλιζε ισορροπία εισαγωγών και εξαγωγών.

2. Το 1871, με τη μερική διανομή των εθνικών γαιών, τα 3/4 των τσιφλικιών της Θεσσαλίας:
 - α) αγοράστηκαν από τους Έλληνες αστούς της διασποράς.
 - β) παραχωρήθηκαν στους κολίγους της περιοχής με κριτήρια κοινωνικά.
 - γ) τα αγόρασαν, υποθηκεύοντάς τα, οι ακτήμονες της περιοχής.
 - δ) περιήλθαν στους κοτζαμπάσηδες της περιοχής.

3. Προς τα τέλη του 19^{ου} και τις αρχές του 20^{ου} αι. οι Έλληνες μεγαλοαστοί:
 - α) έχουν έντονες ταξικές διαφορές με τους Έλληνες μεγαλογαιοκτήμονες.
 - β) επενδύουν τα κεφάλαιά τους σε προγράμματα εκσυγχρονισμού του πρωτογενούς τομέα παραγωγής.
 - γ) προωθούν τις απαραίτητες διαρθρωτικές αλλαγές για την ανάπτυξη της βιομηχανικής παραγωγής.
 - δ) στρέφονται σε μικρόπνοες οικονομικές δραστηριότητες με στόχο το γρήγορο και εύκολο κέρδος.

4. Το κίνημα του Στρατιωτικού Συνδέσμου (1909) ήταν κίνημα:
 - α) με σαφές ιδεολογικό και πολιτικό πρόγραμμα.

- β) δυσaráσκείας απέναντι στην πολιτική των παλαιών κομμάτων και των ανακτόρων.
 - γ) πραξικοπηματικό που υποκινήθηκε από τις Μεγάλες Δυνάμεις.
 - δ) που αποσκοπούσε στην κατάληψη της εξουσίας από στρατιωτικούς κύκλους.
5. Οι συνταγματικές μεταρρυθμίσεις της Β΄ Αναθεωρητικής Βουλής συνέβαλαν ουσιαστικά:
- α) στον περιορισμό των εξουσιών του βασιλιά.
 - β) στην οργάνωση και εμπέδωση "κράτους δικαίου".
 - γ) στον παραγκωνισμό της αστικής ολιγαρχίας.
 - δ) στην απομάκρυνση των ανακτόρων από τη διοίκηση του στρατεύματος.
6. Με το **νομοθετικό** της έργο η Β΄ Αναθεωρητική Βουλή (1911):
- α) ενίσχυσε τα συμφέροντα των βιομηχάνων και γαιοκτημόνων.
 - β) προώθησε την αγροτική μεταρρύθμιση και έλαβε μέτρα υπέρ των εργαζομένων.
 - γ) ενίσχυσε το ρυθμιστικό ρόλο του βασιλιά.
 - δ) ασχολήθηκε μόνο με τα άρθρα που ρύθμιζαν τις στρατιωτικές υποχρεώσεις.
7. Ο Ελ. Βενιζέλος επανέφερε στην αρχηγία του στρατεύματος το διάδοχο Κωνσταντίνο:
- α) ικανοποιώντας ένα από τα αιτήματα του Στρατιωτικού Συνδέσμου.
 - β) για τις σπάνιες στρατιωτικές ικανότητές του.
 - γ) θέλοντας να συμβιβάσει τις αντιθέσεις ανάμεσα στο στέμμα, την κυβέρνηση και τις ξένες δυνάμεις.
 - δ) βραβεύοντας τη συμμετοχή του σε προηγούμενες νικηφόρες στρατιωτικές επιχειρήσεις.
8. Στα πολιτικά μέτρα των πρώτων κυβερνήσεων του Ελ. Βενιζέλου αντέδρασαν:
- α) οι αγρότες, γεωργοί και κτηνοτρόφοι.
 - β) οι εργάτες και τα συνδικάτα.
 - γ) οι βιομήχανοι και οι γαιοκτήμονες.
 - δ) οι δημόσιοι υπάλληλοι.

9. Ο βαθμός ανάπτυξης του εργατικού κινήματος στην Ελλάδα των αρχών του 20^{ου} αιώνα εξαρτήθηκε κυρίως από:
- α) την εργατική νομοθεσία των ελληνικών κυβερνήσεων.
 - β) την ίδρυση εργατικών συνδικάτων.
 - γ) το επίπεδο ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας.
 - δ) την αγωνιστικότητα των εργαζομένων.
10. Το θεσσαλικό χωριό Κιλελέρ είναι γνωστό, επειδή στις 6 Μαρτίου 1910:
- α) αποφασίστηκαν τρόποι βελτίωσης της αγροτικής παραγωγής.
 - β) ο στρατός κατέστειλε με τη βία διαδήλωση αγροτών που ζητούσαν αναδάσμο της γης.
 - γ) οι κολίγοι της περιοχής ίδρυσαν πρότυπο γεωργοκτηνοτροφικό συνεταιρισμό.
 - δ) οι κολίγοι κατέλαβαν τα κτήματα όπου εργάζονταν.
11. Κατά το Β' Βαλκανικό πόλεμο, Ελλάδα και Σερβία συμμαχησαν για να αντιμετωπίσουν:
- α) από κοινού τα οικονομικά προβλήματα της περιοχής.
 - β) τις εκδικητικές διαθέσεις του Σουλτάνου.
 - γ) τις διεκδικήσεις της Βουλγαρίας στη διανομή των εδαφών που απελευθερώθηκαν
 - δ) την επεκτατική πολιτική των ευρωπαϊκών δυνάμεων.
12. Αφορμή για την κήρυξη του Α' Βαλκανικού πολέμου αποτέλεσε:
- α) η δολοφονία του Γεωργίου Α' στη Θεσσαλονίκη.
 - β) η διαμάχη των μεγάλων δυνάμεων για την επέκταση της οικονομικής και πολιτικής επιρροής τους στην περιοχή.
 - γ) η απόρριψη από την Τουρκία του αιτήματος των λαών της Βαλκανικής να διασφαλιστεί η εθνική τους αυτονομία.
 - δ) η οικονομική υπανάπτυξη της Βαλκανικής.
13. Αρχιστράτηγος των ελληνικών στρατευμάτων στις επιχειρήσεις του Α' Βαλκανικού πολέμου ήταν:
- α) ο Ελευθέριος Βενιζέλος.
 - β) ο διάδοχος Κωνσταντίνος.
 - γ) ο βασιλιάς Γεώργιος ο Α'.
 - δ) ο Στέφανος Δραγούμης.

- 14.** Το κίνημα των Νεοτούρκων (1908):
- α) είχε χαρακτήρα φιλελεύθερο.
 - β) ήταν επιφανειακά φιλελεύθερο, στην ουσία εθνικιστικό.
 - γ) εργάστηκε για την ισονομία και την ισότητα όλων των λαών της αυτοκρατορίας.
 - δ) επεδίωκε την ανατροπή της πολυεθνικής δομής του κράτους.
- 15.** Οι Ιταλοί, το Μάιο του 1912, κατέλαβαν τα Δωδεκάνησα:
- α) κηρύττοντας πόλεμο στους Έλληνες.
 - β) επεκτείνοντας, ανταγωνιστικά προς τους Γερμανούς, την επιρροή τους στην ανατολική Μεσόγειο.
 - γ) με σκοπό να τα παραχωρήσουν στους Έλληνες.
 - δ) και τα ανακήρυξαν αυτόνομα έπειτα από απόφαση των Μεγάλων Δυνάμεων.
- 16.** Στις αρχές του 19^{ου} αιώνα, η Γερμανία εφαρμόζοντας επεκτατική πολιτική προς Ανατολάς (Drang nach Osten):
- α) διεκδικεί, με πόλεμο, τη Λιβύη από τους Τούρκους.
 - β) ασκεί πολιτική επιρροή στην Οθωμανική αυτοκρατορία προωθώντας τα οικονομικά της συμφέροντα.
 - γ) καταλαμβάνει τα Δωδεκάνησα.
 - δ) συμμαχεί με τους λαούς της Βαλκανικής κατά της Τουρκίας.

Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής και σύντομης απάντησης

1. " ... Ούτε εις την ανάπτυξιν βιομηχανίας, ούτε εις επιχειρήσεις, εξων θα ζωογονηθώσιν αι εργατικά τάξεις, χρησιμοποιούσι τα χρηματικά κεφάλαιά των. Η κυβεία, αι συμβάσεις, αι μετοχικά ταχυδακτυλουργία είναι τα προσφιλή αυτών αντικείμενα ..."

γράφει η εφημερίδα "Ραμπτάγας", στις 9 Δεκεμβρίου 1882, σχολιάζοντας τον παροικιακό ελληνισμό. Με βάση το απόσπασμα αυτό:

- A.** Οι Έλληνες αστοί της διασποράς δραστηριοποιούνται οικονομικά:
(Να βάλετε σε κύκλο το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση)

- α) στον πρωτογενή* τομέα
β) στο δευτερογενή τομέα
γ) στον τριτογενή τομέα

- B.** Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας:
.....
.....

* **Σημείωση:** Περισσότερα στοιχεία για τους τομείς παραγωγής, παρέχει και το σχολικό εγχειρίδιο της Β΄ Λυκείου, "Ιστορία Νεότερη και Σύγχρονη", σ. 130.

2. **A.** Στη διάρκεια του 19^{ου} αιώνα η ελληνική οικονομία, σε επίπεδο παραγωγής, στηριζόταν:
α) στον πρωτογενή τομέα
β) στο δευτερογενή τομέα
γ) στον τριτογενή τομέα

- B.** Σε ποια κατάσταση βρίσκονταν, την ίδια εποχή, οι άλλοι δύο τομείς παραγωγής;

- α) τομέας:
.....
.....
β) τομέας:
.....
.....

- 3. A.** Την περίοδο μετά το 1873, όταν η Ευρώπη συγκλονίζεται από την καπιταλιστική κρίση, στην Ελλάδα παρατηρείται:
- α) παρόμοια κρίση.
 - β) αλματώδης βιομηχανική ανάπτυξη.
 - γ) υποτυπώδης βιομηχανική ανάπτυξη.
 - δ) ταχύτατη εκβιομηχάνιση της αγροτικής παραγωγής.
- B.** Πώς δικαιολογείται;
-
-
- 4. A.** Το κίνημα του Στρατιωτικού Συνδέσμου (1909) υποστηρίχτηκε με ενθουσιασμό από:
- α) το περιβάλλον των ανακτόρων και την πολιτική ολιγαρχία.
 - β) τους αγρότες, τα μεσαία και μικροαστικά στρώματα.
 - γ) τους μεγαλογαιοκτήμονες και την οικονομική αριστοκρατία.
 - δ) τις ξένες δυνάμεις και το Διεθνή Οικονομικό Έλεγχο.
- B.** Πώς εκδηλώθηκε ο ενθουσιασμός τους;
-
-
- Γ.** Πώς αντέδρασαν οι υπόλοιπες ομάδες που δεν επιλέξατε;
-
-
- 5. A.** Από τις εκλογές του 1910, προέκυψε Βουλή:
- α) Αναθεωρητική.
 - β) Συντακτική.
 - γ) Τακτική.
- B.** Να αναφέρετε τον στόχο της Βουλής αυτής και να κρίνετε αν επιτεύχθηκε.
-
-
-

6. **A.** Στις αρχές του 20^{ου} αιώνα, το αγροτικό κίνημα αναπτύχθηκε περισσότερο στην:
- α) Ήπειρο.
 - β) Μακεδονία.
 - γ) Θεσσαλία.
 - δ) Πελοπόννησο.

B. Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.

.....

.....

.....

Ερωτήσεις αντιστοίχισης

Να γράψετε, στο κενό αριστερά, το γράμμα του δεδομένου της Β' στήλης, που αντιστοιχεί στο δεδομένο της Α' στήλης. (Σε κάθε δεδομένο της Α' στήλης αντιστοιχεί ένα μόνο από τα δεδομένα της Β' στήλης).

1. Το εργατικό κίνημα:

Α.΄	Β.΄
1. ____ Πλάτων Δρακούλης	α. εισηγητής του επιστημονικού σοσιαλισμού στην Ελλάδα. Τις ιδέες του τις αναπτύσσει στο έργο "Το Κοινωνικό μας Ζήτημα".
2. ____ Αλέξανδρος Παπαναστασίου	β. σοσιαλιστής. Εργάστηκε για να οργανώσει τους ακτήμονες κολίγους της Θεσσαλίας εναντίον των γαιοκτημόνων.
3. ____ Γεώργιος Σκληρός	γ. σοσιαλδημοκράτης διανοούμενος, αρχηγός των Κοινωνιολόγων. δ. ιδρυτής του Ελληνικού Σοσιαλιστικού Κόμματος (Σύνδεσμος Εργατικών Τάξεων της Ελλάδος). Εκδότης του περιοδικού "Αρδην". ε. σοσιαλιστής δημοσιογράφος, αρχισυντάκτης του περιοδικού "Έρευνα".

2.	A´	B´
	1. ____ 1871	α. κίνημα Στρατιωτικού Συνδέσμου.
	2. ____ 1908	β. πρωθυπουργία Χαρ. Τρικούπη.
	3. ____ 1909	γ. πρώτη πρωθυπουργία Ελ. Βενιζέλου.
	4. ____ 1910	δ. κίνημα Νεοτούρκων.
	5. ____ 1910-1912	ε. "Κιλελέρ".
		στ. μερική διανομή "εθνικών γαιών".
		ζ. "ατυχής" πόλεμος και ήττα της Ελλάδος.
		η. επιβολή του Διεθνούς Οικονομικού Ελέγχου.

3.	A´	B´
	1. ____ Συντακτική Βουλή	α. ασκεί τη νομοθετική εξουσία.
	2. ____ Αναθεωρητική Βουλή	β. ψηφίζει νέο Σύνταγμα.
	3. ____ Τακτική Βουλή	γ. ασκεί την εκτελεστική εξουσία.
		δ. ασκεί τη δικαστική εξουσία.
		ε. τροποποιεί μη βασικές διατάξεις του Συντάγματος.

4. Ενσωμάτωση περιοχών στο ελληνικό κράτος

A. Έτος	B. Περιοχές
1. ____ 1832	α. Κρήτη, Μακεδονία, Ήπειρος
2. ____ 1864	β. Δωδεκάνησα.
3. ____ 1881	γ. οροθετική γραμμή Παγασητικού-Αμβρακικού.
4. ____ 1912-13	δ. Β. Ήπειρος.
	ε. Ανατολική Θράκη.
	στ. Επτάνησα.
	ζ. Θεσσαλία, Άρτα

5. Οι σύμμαχοι της Ελλάδας κατά τους Βαλκανικούς πολέμους.

A	B
1. ____ Α΄ Βαλκανικός πόλεμος	α. Ρουμανία
2. ____ Β΄ Βαλκανικός πόλεμος	β. Σερβία
	γ. Αλβανία, Βουλγαρία
	δ. Σερβία, Βουλγαρία, Μαυροβούνιο
	ε. Βουλγαρία, Ρουμανία

Ερώτηση ιεράρχησης και συμπλήρωσης

Να αριθμήσετε με ιστορική σειρά τα παρακάτω γεγονότα και να σημειώσετε για καθένα τις απαραίτητες χρονολογίες στις αντίστοιχες στήλες.

Γεγονότα	Χρονολογική Σειρά	Έτος
Αγροτική εξέγερση στο Κιλελέρ		
Μερική διανομή εθνικών γαιών		
Κατάληψη των Δωδεκανήσων από τους Ιταλούς		
Β΄ Αναθεωρητική Βουλή		
Κίνημα Στρατιωτικού Συνδέσμου		
Κίνημα Νεοτούρκων		

Ερώτηση διαζευκτικής απάντησης ή του τύπου "σωστό - λάθος"

Να επιβεβαιώσετε την ορθότητα ή όχι των ακόλουθων προτάσεων σημειώνοντας Χ στο αντίστοιχο τετράγωνο.

Τα αίτια του Α' Βαλκανικού πολέμου.

	Σωστό	Λάθος
α. η έξαρση του εθνικού συναισθήματος των λαών της Βαλκανικής.	☐	☐
β. οι οικονομικές διαφορές μεταξύ των Βαλκανικών χωρών.	☐	☐
γ. ο επεκτατικός ανταγωνισμός των Μεγάλων Δυνάμεων.	☐	☐
δ. η εξασθένηση της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.	☐	☐
ε. η κατοχή των Δαρδανελλίων από τις Μεγάλες Δυνάμεις.	☐	☐
στ. η καταπάτηση των δικαιωμάτων των εθνοτήτων από τους Οθωμανούς.	☐	☐
ζ. η διεκδίκηση της Θεσσαλονίκης από τους Σέρβους.	☐	☐